

[Adolph Sørensen.]

med et udfald imod byggehåndværket og ganske særlig imod Håndværksrådet, som jeg føler anledning til at beskæftige mig en lille smule med. Selve den omstændighed, at den ærede ordfører principielt ikke er enig i Håndværksrådets indstilling til de her omhandlede problemer, kan i og for sig ikke undre, for det er vel ganske enkelt sådan, at det ærede medlem hr. Carl P. Jensen i sit hjertes inderste kamre er tilhænger af en fortsat socialisering eller, for at sige det med et mere moderne og måske klangligt lidt blødere udtryk, nationalisering af bolig- og byggeområdet, og jeg tror at turde sige på håndværkets vegne, at denne indstilling ikke deles af håndværket og heller ikke af Håndværksrådet.

Jeg lagde mærke til, at det ærede medlem i sin tale — han er jo ikke for ingenting en både dygtig og rutineret debattør og forhandler — i afsnittet om boligstøtteleven stadig talte om de almennyttige boligselskaber og ikke om de sociale boligselskaber. Det er vel også en kendsgerning, at kun en brøkdel af boligselskabernes byggeri er, hvad man med fuld ret kan kalde socialt i ordets egentlige betydning. Det vil man hurtigt kunne konstatere, hvis man nærmere beskæftiger sig med, hvem der faktisk bor i det statsstøttede byggeri.

Når Håndværksrådet har givet sin henvendelse til regering og folketing den form, den har fået, tror jeg at turde sige, at det også hænger sammen med, at det er håndværkets opfattelse, at det høje ting i virkeligheden forsømte en gunstig lejlighed i 1946 til i stærkt tempo at afvikle byggestøtte-lovgivningen på et tidspunkt, hvor vor økonomiske situation var præget af penge- rigelighed, og hvor det i høj grad havde været muligt at finansiere byggeriet over det frie lånemarked. I stedet for valgte det høje ting at udvide byggestøtten og gav derved faktisk øget næring til en forrygende byggeinflation, og man kan i virkeligheden i dag kun undre sig over, at det ikke er gået langt værre, end det faktisk er. Man valgte altså ikke den udvej at afvikle. I stedet for lod man, for at sige det populært, grisen danse, og det har svedet til os økonomisk i de år, der fulgte efter.

Det ærede medlem hr. Carl P. Jensens og håndværkets grundsynspunkter anser

jeg for at være så principielt forskellige, at en diskussion herom i og for sig må forekomme nytteløs. Byggehåndværkets folk kan jo huske den tid, da man via det private initiativ, håndværkerkonsortier o. s. v., forsynede det danske samfund med billige og, tør vi vel også sige, gode boliger, uden at det kostede staten penge, og denne situation har vi da ganske selvfølgelig en interesse i at se genoplivet. Det er baggrunden for vor henvendelse.

Det ærede medlem hr. Carl P. Jensen stillede en række spørgsmål til det private byggeri i relation til dets krav om, at forskelsbehandlingen af selskabsbyggeriet og det private byggeri bortfaldt. I den anledning vil jeg gerne kort sige, at en række af de krav, der opstilles i § 104 i forslaget til lov om boligbyggeri, i virkeligheden opfyldes ude i det praktiske liv. Et nidkært og vågent skattevæsen sørger for, at det regnskabsmæssige er i orden, og sikrer jo også stat og kommune skatter af det overskud, som også det ærede medlem hr. Carl P. Jensen som en selvfølge regner med at man har i byggeriet, mens selskaberne ingen skat betaler. Og der kunne nævnes andre relationer.

Men når det ærede medlem synes at lægge så stærk vægt på den fondsdannelse, som ifølge § 104 bør foregå, og hvori han og mange andre ser et stærkt sagligt argument for boligforeningernes berettigelse, er det nærliggende for mig at spørge det ærede medlem og andre: hvilke boligselskaber, hvilke boligforeninger har en sådan fondsbeholdning, og hvor meget er der i alt opsamlet i disse fonds i de snart mange år, hvor milliarderne er rullet ud til boligselskaberne, til det almennyttige foreningsbyggeri o. s. v., og for en årrække i virkeligheden til en urimelig lav rente? Og hvad blev der, må jeg måske spørge i samme åndedræt, af alle administrationsmillionerne? Hvor mange har man i årenes løb modtaget og anvendt?

Når Håndværksrådet i sin henvendelse har ment at burde sige, at de sociale afsnit bør tages ud af lovforslaget, mener man også at have gjort det med føje. Det er vor opfattelse, at de tilskud, der kan blive tale om, bør følge lejeren, ikke ejendommen, ikke lejligheden, ud fra den logiske betragtning, at en lejer jo udmærket godt ved ind-